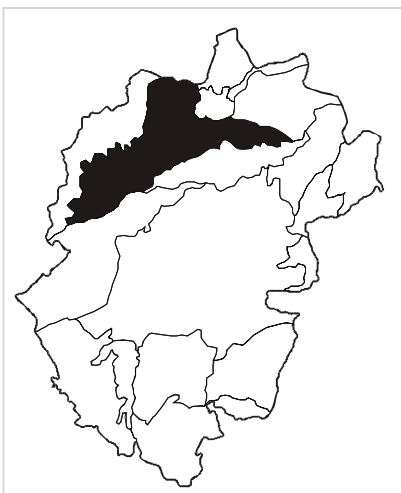

CODI SUBUNITAT: U05

DENOMINACIÓ: BARRANCS INTERIORS DE MONTSANT

SITUACIÓ: Extensa àrea que integra el vessant nord de la serra de Montsant (entre la roca Corbatera i les Vinyes de Cabassers) i part del vessant sud de la serra de la Llena (serra d'Espadelles, la Fumanya, Colldemonecs, l'Escambell), separats pel curs del riu Montsant, que es regula mitjançant l'embassament de Margalef al bell mig de la unitat.

SUPERFÍCIE SUBUNITAT: 5.307 ha

Municipis	Superfície a la unitat de la CP
Ulldemolins	237,67 ha
Margalef	2.303,31 ha
Morera de Montsant	1.284,89 ha
Bisbal de Falset	303,36 ha
Cabacès	1.177,77 ha

Al vessant nord de Montsant destaquen els barrancs profunds que tallen els conglomerats del massís i que condueixen les seves aigües al riu Montsant. La imatge, presa des del camí rural de l'Escambell, se centra en l'aiguabarreig del barranc dels Pèlacs amb el riu.

A ponent, els estrats s'orienten verticalment com a conseqüència dels moviments orogènics i l'erosió posterior origina les curioses crestes de conglomerat. Racó de la Foia, al damunt de Cabassers i molt a prop de l'ermita homònima.

DESCRIPCIÓ GENERAL

GEOLOGIA I RELLEU	Els estrats conglomeràtics oligocènics, de gran potència en aquesta zona, alternen amb bandes de materials tous, com argiles, gresos o margues. La seva disposició és horitzontal o subhoritzontal a la major part de la subunitat, la qual cosa resulta en un relleu esglaonat. Però un plec anticlinal que travessa el sector de NE a SO inclina aquests estrats fins a angles propers a la verticalitat en alguns indrets.
VEGETACIÓ NATURAL	El gran incendi d'agost de 1994 va carbonitzar pràcticament la totalitat del carrascar del vessant solell (serra de la Llena). Actualment, en aquesta zona hi ha brolles de romer, garrigues i prats secs, estadis de regeneració de la vegetació original. Al vessant dret del riu, a la serra de Montsant, els boscos dominen el paisatge: les cares obagues dels barrancs interiors presenten un alzinar amb marfull, mentre que a les cares solanes s'hi fa el carrascar. Per damunt de 600 m els roures, els aurons i altres espècies caducifòlies, juntament amb els pins carrassers i els pins rojos, van envaint el bosc esclerofil·le fins fer-se dominants per damunt de 900 m. També té gran importància la vegetació associada als ambients rupícoles.
USOS DEL SÒL	Pràcticament tota la superfície correspon a vegetació natural. Els únics conreus es troben esparsament a l'extrem occidental de la subunitat, damunt dels pobles de Cabassers, la Bisbal de Falset i Margalef. Majoritàriament són oliveres i alguns ametllers conreats en bancals limitats per marges de pedra seca. També inclourem aquí els presseguers de regadiu de la vall del riu Montsant.
NUCLIS DE POBLACIÓ	L'únic nucli de població dins de la subunitat U05 és Cabassers, a l'extrem sud-occidental. La Bisbal de Falset i Margalef es troben prop del seu límit occidental.
INFRASTRUCTURES DE COMUNICACIÓ I ENERGIA	Només la carretera T-702 té un petit recorregut per la zona marginal occidental, al seu pas per Cabassers. D'aquest poble parteix una pista forestal que arriba fins a uns 900 m d'altitud. Des de Margalef també hi ha una pista d'accés a l'embassament i una altra a l'ermita de Sant Salvador. La resta de vies de comunicació es redueixen a camins d'accés a ermites o conreus, i a senders de muntanya. No hi ha línies d'alta tensió ni torres de comunicacions.
FAÇANES I MIRADORS	El vessant septentrional de Montsant constitueix una façana paisatgística de primer ordre al Priorat. La mateixa subunitat integra un mirador que ofereix panoràmiques còmprenedores dels barrancs interiors de Montsant. Està situat a l'Escambell, a la banda de la serra de la Llena.
PATRIMONI	Entre el patrimoni historicocultural, s'ha de dir que les ermites de Sant Roc, la Foia, Sant Salvador i la Mare de Déu de Montsant es troben dins d'aquesta subunitat. Cal fer esment de la gran quantitat de jaciments arqueològics, alguns dels quals paleolítics, propers a la ribera del Montsant, com el de la cova de la Taverna, on s'ha descobert el gravat mural figuratiu més antic de Catalunya, que representa un cérvol. Altres elements del patrimoni els constitueixen les balnes murades que es troben a la majoria de barrancs i que antigament els pastors utilitzaven com a dormidors de bestiar.
SÍNTESI DEL PAISATGE	El paisatge és el resultat d'un relleu esglaonat, originat per la disposició de les capes sedimentàries, on els cingles grisencs de conglomerats alternen amb bandes de materials tous cobertes de vegetació forestal. Els cursos d'aigua creen barrancs profunds que dissolen els estrats conglomeràtics formant <i>clots</i> i <i>racons</i> de gran bellesa. A les carenes, és freqüent observar blocs de conglomerats aïllats, resultat de l'erosió, anomenats <i>tormos</i> . Però l'esglaonament regular del terreny es veu alterat per un plec anticlinal que travessa la subunitat de NE a SO inclina aquests estrats i ofereix panoràmiques espectaculars, visibles des de la serra Major o la serra de la Llena, a la zona dels Ventadors, o dels barrancs de les Tosses i la Falconera, on el plegament és apreciable a gran distància. També és aquest fenomen el responsable de la verticalitat de les crestes conglomeràtiques de les Foies, les Comes i les Valls, al nord del nucli de Cabassers.
DINÀMICA I EVOLUCIÓ DEL PAISATGE	A les zones baixes i als solans afectats pels incendis, les variacions estacionals de la vegetació es deuen a la floració de les diferents espècies vegetals en períodes concrets de l'any i només són visibles a curta i mitja distància. Als vessants obacs és fàcil observar la diferent tonalitat del fullatge dels caducifolis al llarg de l'any, els quals arriben a dominar a les parts elevades. Com en el cas de la subunitat anterior (04-Congost de Fraguerau) l'estabilitat d'aquest paisatge a llarg termini va ser trencada per l'incendi de 1994, que va socarrar la major part del vessant solell de la serra de la Llena i també part de la serra de Montsant (barranc de l'Auferi). En aquests indrets hi trobem vegetació arbustiva (molt més esclarissada a la Llena que a Montsant, on la regeneració del bosc esclerofil·le és prou ràpida). Un factor que pot produir canvis importants en el paisatge i en els ecosistemes subjacents és un recreixement projectat de la presa de Margalef que inundaria uns 500 m de bosc de ribera, riu amunt, entre altres afeccions com el negament de la cova de la Taverna, amb pintures rupestres de gran valor.
VALOR SOCIOECONÒMIC DEL PAISATGE	Cal cercar-lo bàsicament en els visitants dels senders i la muntanya del Parc Natural de la serra de Montsant. Hi ha hagut proposta d'utilitzar aquesta denominació com a etiqueta de qualitat dels productes agrícoles que s'hi originen.

DESCRIPCIÓ FOTOGRÀFICA

